

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ภาษาอังกฤษนับว่ามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารอย่างกว้างขวาง และเป็นสากล กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมาตรฐาน สามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสาร ตลอดจนเลือกสรรและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาที่ดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในประเทศไทย ครูสอนภาษาต่างประเทศส่วนใหญ่มุ่งสอนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับพื้นฐาน โดยฝึกให้ผู้เรียนใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหน้าที่ในสถานการณ์ที่ครูจำลองให้เหมือนชีวิตประจำวันมากที่สุด เช่น การแนะนำตนเอง การถามหรือการบอกทิศทาง การซื้อของ เป็นต้น ซึ่งการสอนในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสื่อสารได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เมื่อผู้เรียนเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ทุกสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการสำหรับศึกษาและค้นคว้า ตลอดจนพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษโดยเน้นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงไม่สามารถเตรียมผู้เรียนทางด้านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการซึ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนในการศึกษาต่อในอนาคต (นันทิยา แสงสิน, 2543) จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นผู้เรียนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาจึงควรได้รับความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ (English for Academic Purposes: EAP) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนภาษาอังกฤษ ดังที่ Jordan (1997) ได้แบ่งไว้ 6 ทักษะ ได้แก่ การอ่านทางวิชาการ การเขียนทางวิชาการ การบรรยาย และการจดบันทึกข้อความ การพูดเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ ทักษะการค้นคว้าและการอ้างอิง และทักษะการสอบ ในบรรดาทักษะทั้งหมดที่กล่าวมา ทักษะการพูดเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการนำเสนอความคิดหรือผลงานต่างๆ ยกตัวอย่างกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพูดเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการ

เช่น การตั้งคำถามจากการฟังบรรยาย การสัมมนาหรือการอภิปราย การพูดนำเสนอ และตอบคำถามในประเด็นต่างๆ จากการนำเสนอ เป็นต้น

ช่วงเวลาที่ผ่านมา มีการนำกิจกรรมการพูดนำเสนอมาใช้อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษาเพื่อนำเสนอความคิดหรือข้อมูลได้อย่างเป็นลำดับ และมีความต่อเนื่อง (Price, 1977) นอกจากนี้ King (2002) ยังกล่าวถึงประโยชน์ของกิจกรรมการพูดนำเสนอว่า ผู้เรียนจะได้มีโอกาสในการฝึกจัดการกับข้อมูลที่จะนำเสนอ ด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ค้นคว้า สร้างข้อมูลใหม่ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น การพูดนำเสนอทางวิชาการเป็นภาษาอังกฤษนับว่ามีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้เรียนในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย เนื่องจากผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมทางด้านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับการพูดนำเสนอ เช่น ในการจัดสัมมนา หรือการประชุม เพื่อนำเสนอผลงานที่ได้ศึกษาค้นคว้าหรือผลงานด้านการวิจัย ดังนั้นวัตถุประสงค์การพูดนำเสนอทางวิชาการจึงเป็นการพูดเพื่อให้ข้อมูล ซึ่งเป็นการพูดเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยที่เรื่องนั้นอาจเป็นเรื่องที่ผู้ฟังไม่เคยรู้มาก่อน หรืออาจเป็นเรื่องที่ผู้ฟังมีความรู้อยู่แล้ว แต่หลังจากที่ได้รับฟังจากการนำเสนอของผู้พูดก็ทำให้สามารถเข้าใจเรื่องนั้นได้ดียิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามเมื่อมีการนำกิจกรรมการพูดนำเสนอมาใช้ในชั้นเรียน ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนภาษาอังกฤษมักจะไม่สามารถพูดนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความคิดว่าการพูดนำเสนอเป็นสิ่งที่น่ากลัว นอกจากนี้ผู้เรียนมักจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองขาดทักษะการค้นคว้าและทักษะการสื่อสารที่จำเป็นในการพูดนำเสนอ แม้แต่ในกลุ่มนักเรียนที่มีความตั้งใจ พยายามและความพยายามในการพูดนำเสนอก็ยังไม่สามารถทำได้ดี ในขณะที่ผู้เรียนบางกลุ่มรู้สึกว่าการพูดนำเสนอเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเครียดและต้องการนำเสนอเพียงแค่ว่าผ่านไปเท่านั้นในแต่ละครั้ง จึงทำให้ไม่ได้รับการปรับปรุงทักษะการพูดนำเสนอแต่อย่างใด (King, 2002) สภาพดังกล่าวมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทางด้านทักษะการพูดในประเทศไทย จะเห็นได้จากงานวิจัยของ สุริรัตน์ ภัทรานนท์ (2531) ที่ศึกษาความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีที่ 5 และปีที่ 6 มีความสามารถในด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพียงในระดับกลไก โดยไม่มีนักเรียนชั้นใดเลยที่มีความสามารถด้านทักษะการพูดในระดับความรู้ถ่ายโอน สื่อสาร และวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งสอดคล้องกับบทความการสังเคราะห์วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษของ สุมิตรา อังวัฒนกุล (2536) ที่รายงานว่า นักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษผ่านแค่เกณฑ์ระดับที่ 1 คือ ขั้นทักษะกลไกเท่านั้น จากสภาพที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า หากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่มีโอกาสจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้นยังขาดทักษะทางการพูดและความกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษ อาจทำให้เกิดอุปสรรคและก่อให้เกิดความวิตกกังวลต่อการเรียนทักษะการพูดภาษาอังกฤษยิ่งขึ้นอีกในระดับอุดมศึกษา

สำหรับสาเหตุที่ทำให้ความสามารถทางการพูดของนักเรียนอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ อาจเนื่องจากสาเหตุหลายประการ ซึ่งจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Oriented Theory) ของ Freud (1979) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เชื่อว่าเมื่อผู้เรียนอยู่รวมกันเป็นกลุ่มจะเกิดแรงจูงใจ ซึ่งอาจเป็นรางวัลหรือผลจากการทำงานกลุ่ม และในการรวมกลุ่ม ผู้เรียนจะมีโอกาสแสดงตนอย่างเปิดเผย หรือพยายามป้องกันปิดบังตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้จะเป็นการช่วยให้สมาชิกในกลุ่มเกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น แต่ในปัจจุบันสภาพการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยในการพูดภาษาอังกฤษ อีกทั้งนักเรียนมีจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมการพูดไม่มากนัก (ประนอม สุรัสวดี, 2535) จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานที่ดีในการพูดภาษาอังกฤษและไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้ แม้ว่าผู้เรียนจะเรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้นในระดับมัธยมศึกษาหรือระดับอุดมศึกษาก็ตาม นอกจากนี้ผู้เรียนยังขาดการปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอนเพราะมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการซักถามหรือขอคำแนะนำ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณครูยังไม่เข้าใจขาดทักษะทางการพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดนำเสนอและรู้สึกไม่มั่นใจและเกิดความเครียดเมื่อต้องพูดนำเสนอและอีกหนึ่งสาเหตุที่สำคัญก็คือ เมื่อนักเรียนยังขาดโอกาสการทำงานกลุ่มและการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้อีกหนึ่งปัญหาที่พบในการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษนั้นคือ ผู้เรียนมีความวิตกกังวลมาก รู้สึกไม่มั่นใจ และประหม่าเวลาต้องพูดเป็นภาษาอังกฤษ สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีความวิตกกังวลมากในการพูดเป็นภาษาอังกฤษอาจเนื่องมาจากทฤษฎีสมมติฐานทางด้านอารมณ์ (The Affective Filter Hypothesis) ของ Krashen (1982) ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับความวิตกกังวลที่ส่งผลต่อการผลิตภาษาว่า อารมณ์หรือทัศนคติเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการเรียนภาษาของผู้เรียน คือจะมีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุนหรืออาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง แรงจูงใจ โดยผู้เรียนที่มีแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในตนเองสูงและมีความวิตกกังวลต่ำจะประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ภาษา นอกจากนี้ผู้เรียนยังรู้สึกว่าตนเองขาดความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการพูดนำเสนอ ขาดโอกาสในการฝึกฝนและรวมถึงขาดคำแนะนำ คำวิพากษ์วิจารณ์จากครูผู้สอนหรือเพื่อนนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงข้อบกพร่องในการพูดของตนเองและรู้สึกมั่นใจในตนเองมากยิ่งขึ้นในการพูดครั้งต่อไป

สืบเนื่องจากปัญหาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้สอนควรตระหนักถึงการเรียนการสอนที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษมีหลายรูปแบบ กระบวนการกลุ่มร่วมกับ การให้ข้อมูลย้อนกลับนับเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันประสบการณ์ ได้สะท้อนความคิดเห็นและอภิปราย ทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม ได้สรุปความคิดรวบยอด ตลอดจนได้ทดลองประยุกต์แนวคิดต่างๆ อีกทั้งยังได้รับคำแนะนำ หรือคำวิพากษ์วิจารณ์จากสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนำไปปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับ การให้ข้อมูลย้อนกลับนี้ ได้สอดคล้องกับทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเป็นปฏิสัมพันธ์ทุก ๆ ด้าน คือ ร่างกาย วาจา และจิตใจ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ จะก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึกขึ้น นอกจากนี้การใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับ การให้ข้อมูลย้อนกลับยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ซึ่งอธิบายว่า โครงสร้างทางสติปัญญา (Scheme) ของบุคคลมีการพัฒนาผ่านทางกระบวนการดูดซับหรือซึมซับ (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้างทางสติปัญญา (Accommodation) เพื่อให้บุคคลอยู่ในภาวะสมดุล (Equilibrium) ซึ่งแนวคิดนี้เชื่อว่าทุกคนจะมีพัฒนาการตามลำดับขั้นจากการมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมและสังคม

ขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนของกระบวนการกลุ่มมี 4 ขั้นตอน ตามที่ทิสนา แคมมณี (2545) ได้เสนอไว้ดังนี้ คือ

1. ชี้นำ

เป็นขั้นการเตรียมความพร้อมในการเรียนให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกใช้โครงสร้างภาษา ศัพท์ สำนวน ที่จำเป็นในการสื่อสาร และร่วมพิจารณาหัวข้อกับผู้สอนซึ่งหัวข้อต่างๆ ต้องล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและใกล้ตัวเพื่อดึงความสนใจ และความพร้อมและความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือระดมพลังสมอง โดยการสร้างคำถามกระตุ้นความสนใจให้ตรงกับหัวข้อที่จะอภิปราย ซึ่งถือเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องเตรียมความพร้อมทางด้านภาษา และความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาโดยที่ผู้สอนจะนำเอากิจกรรมต่างๆ เช่น เกม รูปภาพ และกิจกรรมเพื่อผ่อนคลาย และเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน

2. ขั้นกิจกรรม

เป็นขั้นการให้ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมที่เตรียมไว้เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการเรียนของตน และเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์หรืออภิปรายให้เกิดการ

เรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นได้ในภายหลัง ในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะทางภาษาเป็นกลุ่มที่เลือกมาจากกลุ่มคนที่มีความสนใจและความคิดเห็นตรงกัน โดยฝึกพูดจากกิจกรรมที่เน้นการอภิปรายกลุ่มซึ่งต้องพูดคุยกัน แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ระดมพลังสมอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และอภิปรายโดยกำหนดเวลาให้ ในขั้นนี้ ผู้เรียนจะสังสมประสบการณ์ ศัพท์ สำนวน ความรู้ในเนื้อหาที่ตนเองสนใจ เพื่อเตรียมความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ อภิปรายในขั้นอภิปรายต่อไป

3. ขั้นอภิปราย

เป็นขั้นการให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิด ความรู้สึก และการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น โดยจัดให้มีการแบ่งอภิปรายกลุ่มย่อยๆ ในกลุ่มที่มีความเห็นเหมือนกัน ไปรวมกับกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดโดยใช้โครงสร้างภาษาที่เรียนมาแล้ว ได้แก่ การแสดงความคิดเห็น การเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย การพูดชักจูงใจ โน้มน้าวใจ การให้เหตุผล รวมทั้งยังเป็นการฝึกทักษะการตัดสินใจจากการที่ให้ตัวแทนในกลุ่มซึ่งได้มาจากการจับฉลากเป็นผู้ฟังและเลือกบุคคลที่สามารถพูดโน้มน้าวใจและให้เหตุผลดีที่สุด โดยในทุกกระบวนการเรียนผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติและลงมือกระทำเองทั้งหมด ซึ่งถือเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมทุกอย่าง โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำหรือความช่วยเหลืออยู่ใกล้ๆ

4. ขั้นสรุปและนำไปใช้

เป็นขั้นของการรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลต่างๆ จากขั้นกิจกรรมและขั้นอภิปรายมาประสานกัน จนได้ข้อสรุปที่ชัดเจน รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำเอาสิ่งที่เรียนรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติหรือใช้จริงในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนและผู้สอนทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายถึงผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มอภิปรายร่วมกัน หลังจากนั้นผู้เรียนต้องเขียนรายงาน ในรูปของความคิดเห็นส่วนตัวโดยนำข้อมูล เนื้อหา ความรู้ที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม และจากการฟังการอภิปรายของกลุ่มอื่น มาสร้างงานเขียนของตนเอง ซึ่งถือเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทั้งหมด โดยนำความรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติในขั้นฝึกมาสร้างเป็นชิ้นงานของตนเอง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า กระบวนการทำงานแบบประชาธิปไตย เป็นสิ่งจำเป็นในการทำงานร่วมกัน โดยเฉพาะในการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีมซึ่งผู้ร่วมงานจะต้องปรึกษาหารือกันอยู่เสมอ

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนของกระบวนการกลุ่มที่ ทิศนา ขัมมณี ได้เสนอนั้น สอดคล้องกับ Byrne (1987) ที่ได้แบ่งขั้นตอนในการสอนทักษะการพูดไว้ 3 ขั้น คือ

1. ขั้นการให้ความรู้ ในขั้นนี้ครูเป็นผู้เลือกเนื้อหาหรือบทเรียนมาสอนให้ผู้เรียนเข้าใจ และจดจำ ผู้เรียนมีหน้าที่ฟังและทำความเข้าใจโดยสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ในขั้นนี้ คือ โครงสร้าง

ของภาษา ศัพท์ การสื่อความหมายเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายทางสังคมของผู้พูดแต่ละครั้ง ซึ่งวิธีการและเทคนิคที่สนองความต้องการ ได้ดี และเป็นที่ยอมรับ คือ การใช้บทสนทนา ทั้งนี้เพราะบทสนทนาทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนซึ่งคล้ายกับสถานการณ์จริง จึงทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในภาษา และนำไปใช้พูดได้ตามต้องการ

2. ขั้นการฝึกฝน ในขั้นนี้ผู้เรียนจะมีบทบาทมากขึ้น โดยที่ครูจะทำหน้าที่แจกจ่ายงานให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสฝึกฝนบทเรียนด้วยการพูดให้มากที่สุด เช่น อาจจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม กิจกรรมเป็นคู่ หรือกิจกรรมที่ทำเดี่ยว

3. ขั้นการใช้ภาษาตามความต้องการ ในขั้นนี้ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำหรือเป็นที่ปรึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการสื่อความหมายอย่างเสรี ตามความต้องการของตน เป็นการพิสูจน์ให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนมาใช้ในสถานการณ์ที่เหมือนสถานการณ์จริงได้หรือไม่ ข้อผิดพลาดต่างๆ ที่อาจเกิดกับผู้เรียนในการใช้ภาษาจึงไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ สิ่งสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีความกล้าในการแสดงออกในด้านภาษา อันจะมีผลให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนต่อไป ครูต้องพยายามให้นักเรียนที่ขี้อายได้พูด ความสนใจของผู้เรียนในเรื่องที่พูด ซึ่งวิธีการและเทคนิคที่ควรใช้คือ การแสดงบทบาทสมมติ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษนั้น ถึงแม้ว่างานวิจัยส่วนใหญ่จะเป็นผลการวิจัยในระดับมัธยมศึกษา แต่การเรียนการสอนในระดับนี้ถือเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับการพูดภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาเช่นกัน

นอกจากนี้งานวิจัยของ Brumfit (1983) ได้ชี้ให้เห็นว่าถึงข้อดีของการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยเพื่อนนักเรียนไว้ว่า การค้นพบข้อผิดพลาด (Error) หรือข้อผิดพลาด (Mistake) ในงานของผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดในงานเขียนของตน อีกทั้งการยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อน ช่วยให้ผู้เขียนมีทัศนคติที่กว้างขึ้นและนำความคิดเห็นจากเพื่อนไปแก้ไข ปรับปรุงงานของตนได้ และที่สำคัญคือผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันมากกว่าครูตรวจงานเขียนและวิจารณ์เอง เพราะเป็นไปได้ที่ครูอาจจะตีความผิดจากเจตนารมณ์ของผู้เขียน การให้ข้อคิดเห็นของผู้สอนซึ่งขาดการซักถามอาจจะกลายเป็นว่าผู้เขียนต้องปรับเปลี่ยนแก้ไขตามความต้องการของผู้สอน ทั้งๆที่ผิดจากความตั้งใจของผู้เขียนเอง (นิธิดา อธิภทรนันท์, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Dixon (1986) ที่กล่าวว่า การตรวจงานด้วยวิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับนั้นมีผลดีต่อผู้เขียนหลายประการด้วยกัน คือ เนื่องจากงานเขียนของเขาได้รับการอ่านจากผู้อ่าน จึงทำให้ผู้เขียนมีความตั้งใจที่จะเขียนให้ดีที่สุด โดยจะทบทวนแก้ไขงานของตนอย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น นอกจากนั้น

ยังเป็นการช่วยให้ผู้เรียนกลายเป็นนักอ่านที่มีวิจารณญาณ เพราะนอกเหนือจากการได้อ่านงานเขียนของผู้อื่นแล้ว ยังได้กลับมาอ่านงานเขียนของตนเองด้วย การได้พบปัญหาในการเขียนของผู้อื่นเป็นการเพิ่มความระมัดระวังในการเขียนและปรับปรุงงานเขียนของตนไปพร้อมกัน

จากขั้นตอนการเรียนการสอนของกระบวนการกลุ่มและขั้นตอนในการสอนทักษะการพูดของทิสนา แชมมณีและ Byrne รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ จึงสามารถสรุปเป็นแนวขั้นตอนการสอนพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ได้เป็น 3 กิจกรรม ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้คือ

กิจกรรมก่อนการพูดนำเสนอ

ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการพูดนำเสนอและกระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ผู้สอนจะเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนโดยให้ข้อมูล แนะนำขั้นตอนของกระบวนการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษหน้าชั้นเรียน อีกทั้งบอกความหมายและขั้นตอนของกระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น รวมถึงแสดงตัวอย่างให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน

กิจกรรมระหว่างการพูดนำเสนอ

ขั้นที่ 2 วางโครงเรื่องและข้อความ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะได้รับมอบหมายให้เตรียมข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด ผู้เรียนแต่ละคนจะต้องเขียนโครงร่างเรื่องของตนเองในหัวข้อที่กำหนดในห้องเรียน โดยมีการวิเคราะห์ส่วนของโครงสร้างเนื้อหา ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และการสรุป

ขั้นที่ 3 สร้างเนื้อเรื่องที่พูดนำเสนอ ในขั้นนี้ผู้เรียนจะสร้างเนื้อเรื่องที่พูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษโดยเขียนฉบับร่างหรือบทพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ ในขณะที่ผู้สอนจะทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในบางกรณีที่เกิดปัญหาในการสร้างประโยคของเนื้อเรื่องที่พูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ

กิจกรรมหลังการพูดนำเสนอ

ขั้นที่ 4 ขั้นกระบวนการกลุ่มและการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น หลังจากผู้เรียนสร้างเนื้อเรื่องที่นำเสนอเรียบร้อยแล้วจึงจะเข้าสู่กิจกรรมที่ใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น โดยให้ผู้เรียนฝึกพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษในกลุ่มของตน โดยที่สมาชิกในกลุ่มจะต้องทำการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้พูดได้เขียนมา และการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของเพื่อนแต่ละคน

ขั้นที่ 5 ขั้นปรับปรุงแก้ไข หลังจากที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้นแล้วผู้เรียนจึงทำการปรับปรุงแก้ไขเนื้อเรื่องที่พูดนำเสนอตามคำแนะนำที่ได้รับมาจากสมาชิกในกลุ่มเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษครั้งที่ 2

ขั้นที่ 6 การพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ หลังจากผู้เรียนได้ฝึกซ้อมการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษกับเพื่อนร่วมชั้นในขั้นตอนกระบวนการกลุ่มและการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้นแล้ว ผู้เรียนทุกคนต้องออกไปพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษหน้าชั้นเรียนอีกครั้ง โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินเพื่อเก็บคะแนนในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ

โดยสรุปคือ การสอนพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับอาจมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ โดยเฉพาะทักษะพูดและเขียน รวมทั้งทักษะสังคมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้เพราะว่ากระบวนการกลุ่มช่วยทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสูงสุด นอกจากนี้การสอนพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้การกระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้นเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นการลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน มุ่งเน้นที่ความแตกต่างในความคิดของผู้เรียน และยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีอยู่เดิมมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

จะเห็นได้ว่า การใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับอาจช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษและยังสามารถลดความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้อีกด้วย ดังที่ Littlewood (1984) กล่าวถึงวิธีการสอนภาษาแบบกระบวนการกลุ่มว่าช่วยลดความวิตกกังวลทางการเรียนภาษาต่างประเทศได้หลายประการ กล่าวคือ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนได้ดีถ้าเขาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย ผู้สอนเป็นที่ปรึกษาคอยเอื้ออำนวยความสะดวกให้และไม่บังคับที่จะให้ผู้เรียนพูดหรือเขียนในทันที ถ้าหากผู้เรียนยังไม่พร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวผู้เรียนเองสามารถใช้ภาษาแม่ได้อีกด้วยจนกว่าตัวผู้เรียนพร้อมถึงจะแสดงความสามารถทางการพูดและการเขียนออกมาในท้ายที่สุด เมื่อความกลัวและข้อห้ามต่างๆ อันเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาถูกกำจัดไปโดยตัวผู้สอนและผู้เรียนซึ่งต่างยอมรับความรู้สึกลงใจกันทั้งสองฝ่ายแล้ว การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังคำกล่าวของ ทิศนา ขัมมณี (2545) ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ จึงทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ กิจกรรมในการเรียนรู้เป็นการจัดให้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และงานวิจัยของธีราพร แซ่เหั่ว (2548) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับข้อมูลอินเทอร์เน็ตรมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษลดลงกว่าเดิม เนื่องจากการสอนด้วยกระบวนการกลุ่ม เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

จากความเป็นมาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสอนพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้นเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษและลดความวิตกกังวลของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตน่าน จังหวัดน่าน

คำถามเพื่อการวิจัย

1. การใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่
2. การใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น สามารถลดความวิตกกังวลในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้จริงหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังได้รับการสอนพูดนำเสนอโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังได้รับการสอนพูดนำเสนอโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังได้รับการสอนพูดนำเสนอโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนมีความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
2. หลังได้รับการสอนพูดนำเสนอโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนมีความวิตกกังวลในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษลดน้อยลง

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ มีการนำกระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายในช่วงของขั้นตอนของการฝึกพูดเท่านั้น

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตน่าน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ที่ลงเรียนวิชาภาษาอังกฤษฟัง พูด 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 16 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ และความวิตกกังวลในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดสรรเนื้อหาหลักที่คล้ายคลึงกันกับแบบเรียนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยกำหนดหัวข้อในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาในหัวข้อดังต่อไปนี้ คือ How to Prepare Yourself for an Examination, How to Lose Weight the Healthy Way, Cell Phones can be Dangerous, The Most Important Person in My Life, How to Make Banoffee Pie, and How to Stop Global Warming ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หัวข้อ How to Prepare Yourself for an Examination เป็นหัวข้อที่ให้นักศึกษาทำการพูดนำเสนอก่อนและหลังการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น หมายถึง การเรียนการสอนพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ ขั้นที่ 1 เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการพูดและการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ขั้นที่ 2 การวางโครงเรื่องและข้อความ เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่กำหนด และในขั้นที่ 3 การสร้างเนื้อเรื่องที่จะนำเสนอ ผู้เรียนจะเขียนเนื้อเรื่องที่จะพูดนำเสนอโดยเขียนฉบับร่าง ส่วนขั้นที่ 4 เป็นขั้นกระบวนการกลุ่ม และการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น ผู้เรียนจะฝึกพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษในกลุ่ม โดยที่สมาชิกจะต้องทำการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการพูดของเพื่อนแต่ละคน ต่อไปในขั้นที่ 5 ขั้นปรับปรุงแก้ไข ผู้เรียนทำการปรับปรุงแก้ไขเนื้อเรื่องเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการพูดนำเสนอครั้งที่ 2 ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้าย นักศึกษาทุกคนต้องออกไปพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินเพื่อเก็บคะแนน

2. ความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ หมายถึง การพูดอธิบายและให้ข้อเสนอแนะเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์อย่างถูกต้อง มีเนื้อหา วัตถุประสงค์ชัดเจนตรงกับหัวข้อ รวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ เช่น สื่อนำทางในการพูด ความเร็วในการพูด เป็นต้น โดยใช้แบบวัดความสามารถทางการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความวิตกกังวล หมายถึง ความกลัว ความเครียด ความกังวลใจ ประหม่า ไม่สบายใจของผู้เรียนที่เกิดขึ้นในก่อนและขณะทำการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษหน้าชั้นเรียน ที่สามารถส่งผลทำให้การพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษนั้นมีประสิทธิภาพที่ลดน้อยลง เช่น อาการที่เกิดทางร่างกาย รวมทั้งความรู้สึกของผู้พูดเอง โดยแบบวัดความวิตกกังวลในการพูดนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการใช้กระบวนการกลุ่มร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับของเพื่อนร่วมชั้น
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะการสอนพูดในวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น และเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน
3. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในทักษะอื่นๆต่อไป